

φόν, τὸν ἀγαπητὸν τῆς μητρὸς, νῦν δ' ἐπὶ τῇ ἐγκαρδίῳ δεξιῶσει ἡ ζηλοτυπία αὕτη ὑπεξεκαίετο.

Ἐμεινεν ἐν τῷ ἀγρῷ μέχρι τῆς δαίλης καὶ θὰ ἔμενον ἔτι βραδύτερον, ἀλλ' ἡ κυρὰ Βάσσω ἠγέρθη λέγουσα :

— Πάμε καὶ πῆρε νὰ βραδυάσῃ. Δὲν ἔχομε μαγειρεμένα τίποτε. Πῶς θὰ κάνουμε τοῦ Γιαννιῦ τὰ καλωσῳρίσματα ; . . . Σήκω νύφη !

Ἐν τῷ χωρίῳ διεδόθη ἡ εἰδησις ὅτι ὁ Γιαννιὸς ἀφίκετο καὶ πάντες ἔσπευδον νὰ χαιρετίσωσιν αὐτὸν καθήμενον παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου. Ἡ μήτηρ ἔτεινε τὸ παγούριον τῆς ραχῆς εἰς τοὺς ἐπισκέπτας, ἡ νύμφη παρεσκευάζε χυλὸν διὰ τηγανίτας. Ἐνύκτωσε καὶ ἡ κίνησις καὶ ἡ εὐθυμία ἐξηκολούθησε πρὸ τοῦ οἴκου τοῦ γέροντος Καρανικίου.

Ὅτε ἡ Ἀγγέλω προσέφερον ἐν πηλίνῳ πινακίῳ τὰς θερμάς καὶ μελιρρῦτους τηγανίτας, ὁ Γιαννιὸς τὸ πρῶτον ἐμνήσθη τῆς Ἀθιγγανίδος.

Οὐδ' ἴχνος ἀπέμεινε πλέον ἐκ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, πολλάκις δὲ ἐγέλασε μετὰ συστρατιωτῶν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ οἴνου ἀφηγηθεὶς τὰς περιπετείας τῶν μετὰ τῆς κόρης τοῦ σιδηρουργοῦ σχέσεών του, καὶ ᾤκτειρε νῦν ἑαυτὸν ἐπὶ τῇ τότε ἀπλότῃ καὶ εὐπιστίᾳ. Μετὰ διετῆ στρατιωτικῆν ζωὴν, οὐδ' εἰς μαγείας, οὐδ' εἰς φίλτρα ἐπίστευε πλέον. Ἡσθάνετο ὅμως κνισμοὺς ἀκαταμαχῆτου περιεργίας, ἐπεθύμει σφόδρα νὰ μάθῃ τί ἀπέγινεν ἔκτοτε ἡ Ἀθιγγανίς, ποῦ ἦτο νῦν. Καὶ ἐτυραννεῖτο μὴ εὐρίσκων τρόπον ὅπως ἀποτείνη τοιαύτην ἐρώτησιν.

Τέλος ὅτε πάντες ἀπῆλθον καὶ ἡ μήτηρ ἠπλου τὰς τσέργας ὅπως κατακλιθῶσιν, ὁ Γιαννιὸς δὲν ἀντέσχε πλέον :

— Ἀλήθεια, μάνα, τί γίνεται ὁ Γυρτοκάβουρας, ποῦ εἶχε φκιασῆ τοῦ Φωκίου τὸ τοιακοῦρι ; . . .

— Μῆτε τὸν ματάειδα πλεῖα ἀφ' ὄντας ἔφυγες, μῆτε ματάκουσα γιὰ δαῦτον. Θὰ πῆγε πάλι πέρα 'ς τὸ τούρκικο κατὰ πῶς φαίνεται, μιὰ καὶ τὸν ἔδιωξ' ἀπ' τὸ καλύβι ὁ Καραμπελας.

Καὶ ὁ Γιαννιὸς μαθὼν ὅτι ἡ Ἀθιγγανίς δὲν ἦτο πλέον ἐν τῷ παρακειμένῳ χωρίῳ, ἀλλ' ὅτι ἔφυγεν, ἔφυγεν εἰς τὴν ἀντίπεραν ἀκτὴν, ἠσθάνθη ἄρρητον ἀνακούφισιν. Καὶ ἦτο αὐτὸς ὁ ὁμόςσας ἄλλοτε ἀγάπην αἰωνίαν εἰς τὴν ἐν ταῖς ἀγκάλας αὐτοῦ ὀδυρομένην κόρην !

Τοιοῦτοι εἴμεθα οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐκας αἱ θυγατέρες εἶνε ἄξιαί ἡμῶν. Ἐν ταῖς ἐρωτικαῖς συναλλαγαῖς δίδομεν ὄρκους καὶ λαμβάνομεν δάκρυα — εἶνε κιβδηλοὶ οἱ ὄρκοι καὶ εἶνε πλαστὰ τὰ δάκρυα.

Ἀπατῶμεν καὶ ἀπατῶμεθα ! . . .

[Ἐπεται συνέχεια]

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ο ΝΕΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον].

Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1863 ἀνεφύη τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Σλέσβιχ—Ὀλοστάιν, τὸ ἐν ἔτει 1864 ἀπολήξαν εἰς πόλεμον. Ἐν Γερμανίᾳ τότε τὸ ἔθνος σχεδὸν ὀλόκληρον καὶ αἰ πλεῖστοι τῶν κυβερνήσεων ἐκηρύχθησαν κατὰ τοῦ Πρώσου πρωθυπουργοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ δουκὸς Φριδερίκου τοῦ Σλέβιχ—Ὀλοστάιν Σονδερβούργου, Αὐγουστεμβούργου, ὅστις ὑπὸ τὸ ὄνομα Φριδερίκος Θ' διεξέδικει τὰ παρὰ τὸν Ἑλβαν δουκάτα.

Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἐνέργεια τοῦ πρίγκιπος Φριδερίκου Γουλιέλμου κατὰ τὴν ταραχώδη ἐκείνην περίοδον ; Τοῦτο μόνον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἂν ὁ ἐξάδελφός του Φριδερίκος Κάρολος διωρίσθη ἀρχηγὸς τῶν πρῶσσικῶν στρατευμάτων, εἰς αὐτὸν οὐδεμίᾳ ἀνετέθη ἀνωτέρα διοίκησις. Προσκολληθεὶς εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ στρατάρχου Βράγγελ ἀρχιστρατήγου τῶν αὐστροπρῶσσικῶν δυνάμεων, εἶχε νὰ ἐκπληρώσῃ ἀποστολὴν μᾶλλον διπλωματικὴν ἢ στρατιωτικὴν. Ἐπρόκειτο νὰ κατευνάσῃ τὰς φιλέριδας διαθέσεις, αἵτινες ἐνίοτε ἀπέληγον εἰς ρήξεις καὶ νὰ ἐξαλείψῃ πᾶσαν ἀφορμὴν ψυχρότητος ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ τοῦ συνηνωμένου στρατοῦ διοικήσει.

Ἡ συμβιβαστικὴ αὕτη ἀποστολὴ ἦτο τὰ μέγιστα δυσχερὴς καὶ ὅμως ὁ πρίγκιψ νῆδοκίμησεν ἐν αὐτῇ καὶ δὲν περιέστη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τῆς ἀπονεμηθείσης αὐτῷ πληρεξουσιότητος, δι' ἧς ἐξουσιοδοτεῖτο ἐν ἀνάγκῃ ν' ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν ἀνωτάτην ἀρχηγίαν. Διὰ τοῦτο τὸ δημόσιον οὐκ ὀλίγον ἐξεπλάγη μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Δύππελ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Λονδίῳ συνδιασκέψεως βλέπον τὸν πρίγκιπα τὸν παρασχόντα τόσον λαμπρὰ δείγματα τῆς ἰκανότητός του ἀποσυρόμενον μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Ἑλβετίαν ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ μέσου τοῦ χειμῶνος, παρακολουθῶν ὡς ἐντελῶς ἀμερόληπτος θεατῆς τὸ ἐν ἀπουσίᾳ του ἐκτυλισσόμενον πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν δράμα.

Τὸ ἔτος 1865 κατηναλώθη ὀλόκληρον εἰς τὰς ἐκ τοῦ συμφέροντος προερχομένας ἀντιζηλίαις μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Πρωσίας ὡς πρὸς τὸ πολίτευμα τὸ ὁποῖον συνέφερε κάλλιον ν' ἀποδοθῆ εἰς τὴν νεωστὶ κατακτηθεῖσαν χώραν, ἂν ἔπρεπε δηλονότι ν' ἀποτελέσῃ αὕτη κράτος αὐτόνομον ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ πρίγκιπος Φριδερίκου ἢ ὡς ἀπλῆ ἐπαρχία νὰ προστεθῆ εἰς τὸ πρῶσσικὸν στέμμα.

Ἐκ τῶν προτέρων εὐχερῶς ἠδύνατό τις νὰ προῖδῃ ὅτι ζήτημα τόσον φλογερὸν ἔμελλε ν' ἀπολήξῃ εἰς πόλεμον. Ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ τῆς Πρωσίας ἐξεδηλώθησαν λίαν

εὐκρινῶς ἀντίθετοι γινῶμαι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς εἰρήνης ἢ τοῦ πολέμου. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἂν κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1866 τὸ πρῶσικόν ἔθνος διῆλθε βραχεῖαν περίοδον ἀγωνίας, ὃ πρίγκιψ διάδοχος καὶ ἡ σύζυγός του διῆλθον ὄλον τὸν προηγούμενον χειμῶνα ὑπὸ τὸ κράτος ὀδυνηρᾶς ἀνησυχίας, καθότι δι' αὐτούς ἐπρόκειτο ἐν τῇ ληφθησομένῃ ἀποφάσει τὰ πάντα νὰ διακινδυνεύσων.

Συνησθάνοντο ἀμφότεροι ὅτι ἡ θύελλα προσήγγιζεν, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπεμβῶσιν ἐνεργητικώτερον εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ μειώσων τὴν βάσανον τῆς προσδοκίας. Αὐτοὶ ἐκινδύνεον ν' ἀπολέσων πολὺ πλέον παρ' ὅ,τι πᾶς ἄλλος πολίτης, ὅ,τι δὲ κατεῖχον ἠπειλεῖτο πολλῶ μᾶλλον ἢ ἡ περιουσία παντὸς ἄλλου ἰδιώτου.

Πλὴν ὅτε ὁ πόλεμος ἐξεράγη καὶ διεκυβεύετο τὸ βασίλειον καὶ ἐρίφθη ὁ κύβος περὶ τοῦ μεγαλείου ἢ τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ, ὃ πρίγκιψ διάδοχος ὑπέικων εἰς τὰς μεγαλόφρονας παραδόσεις τῆς οικογενείας του, ἐσυλλογίσθη μόνον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἀτομικὸν πρὸς τὴν πατρίδα χρέος ὡς πάντες οἱ Πρῶσσοι.

Τὸ ἔτος 1866 ἀπαίσιον διὰ τινὰς βασιλικὰς οικογενείας τῆς Γερμανίας ἐσημειώθη διὰ νέας προόδου τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ ὁδῷ ἐν ἣ πρὸ καιροῦ εἶχεν εἰσέλθει ἀπὸ τῆς κατακτῆσεως τῆς Σιλεσίας καὶ τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Πολωνίας.

Ὁ πρίγκιψ διάδοχος ἐμερίμνησε ἅμα τοῦ πολέμου λήξαντος, νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν Πρωσσίαν μετὰ τῆς ὕλικῆς κατοχῆς νέων ἐπαρχιῶν καὶ τὴν ἀφοσιώσιν τῶν κατοίκων. Ἐπὶ τούτῳ ἠσχολήθη πρὸ πάντων περὶ τοῦ στρατοῦ, ὅτε δὲ συνῴδευσε τὸν βασιλέα κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ ταξιδιον ἀνὰ τὰς νέας ἐπαρχίας; τὰ ἐνθουσιώδη αἰσθήματα, ἅτινα ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς πολίτας καὶ τὰ στρατεύματα, τὸ παράστημα καὶ ὁ προσηνὴς χαρακτήρ του οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Αἱ περιοδεῖαι τοῦ βασιλέως καὶ αἱ μετέπειτα μετὰ τὴν στέψιν αὐτοῦ ὡς αὐτοκράτορος γενόμεναι ὑπῆρξαν ἀληθεῖς ἠθικαὶ κατακτῆσεις καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν κατάκτησιν τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων, οὗς ἡ τύχη τοῦ πολέμου εἶχεν ἤδη καθυποτάξει ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870 ἡ ἀφομοίωσις τῶν νέων ἐπαρχιῶν ἦτο περίπου γεγονός τετελεσμένον. Εὐθύς μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τῶν στρατευμάτων εἰς Βερολίνον, ὃ πρίγκιψ ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἀννόβερον, ἐδράξατο δὲ τῆς εὐκαιρίας ἐπισήμου τινὸς τελετῆς ὅπως ἐξυμνήσῃ δι' ἐνθέρμων φράσεων τὰ πολεμικὰ ἔργα τοῦ 10ου σώματος τοῦ στρατοῦ, συντελέσαντος διὰ τοῦ ἠρωτισμοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς κοινῆς πατρίδος.

Οὐ μόνον δ' ἐν Γερμανίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐ-

ξωτερικῷ ἐξετιμῆθησαν αἱ ἀτομικαὶ ἀρεταὶ τοῦ διαδόχου καὶ ἐπέδρασαν λίαν εὐνοικῶς ἐπὶ τῆς πλαστιγγῆς τῆς πολιτικῆς, μαρτύριον δὲ τούτου εἶνε αἱ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τῆς Ἰσπανίας σχέσεις αὐτοῦ.

Τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ αὐτοκράτωρ κατέκειτο κλινήρης μετὰ τὴν κατ' αὐτοῦ γενομένην δολοφόνον ἀπόπειραν, ὃ πρίγκιψ Φριδερίκος Γουλιέλμος ἀντικατέστησε διὰ πρῶτην φορὰν τὸν πατέρα του εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπερτάτης ἀρχῆς. Κατὰ τὸ βραχὺ τούτου διάστημα συνέβησαν πολιτικὰ γεγονότα λίαν σοβαρὰ ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ἐκ τούτων τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου.

Ὁ πρίγκιψ ἐν ὀνόματι τοῦ αὐτοκράτορος ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ ἴδῃ περὶ αὐτὸν συνηγμένους τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὰς στερεοτύπους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐδωσίως τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν.

Κατ' αὐτὴν ἐπίσης τὴν ἐποχὴν ὃ πρίγκιψ ἀπαντῶν ἐν ὀνόματι τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὸ ἀγγελμα δι' οὗ ὁ πάπας Λέων ΙΙ' συνεχαιρέτο τὸν γηραιὸν μονάρχην ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει του, ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολήν, ἣτις διηκούλυε τὰς ἐν Κίσιγιγεν γενομένας πολιτικοεκκλησιαστικὰς διαπραγματεύσεις.

Ἐκ τῶν πρώτων πράξεων τῆς Ἀντιβασιλείας ὑπῆρξεν ἡ διάλυσις τῆς βουλῆς. Τὸ μέτρον τούτου παρήγαγεν εἰς πάσας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας συγκίνησιν, ἣτις καὶ ὕστερον ἐπὶ μακρὸν διετηρήθη. Μόλις συνῆλθε τὸ νέον κοινοβουλευτικὸν σῶμα καὶ πάραυτα ἐψήφισε νόμον χορηγοῦντα εἰς τὴν κυβέρνησιν ἔκτακτον ἐξουσίαν ὅπως προστατεύσῃ δραστηριώτερον ἢ κατὰ τὸ παρελθόν τὰς βάσεις τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ἀπειλουμένης ἐκ τῶν ἐπαναστατικῶν ἐπιθέσεων τῶν κοινωνιστῶν.

Τὸ ἔργον ὅπερ ἀνέλαβεν ὃ πρίγκιψ δυσχερὲς ἐν πάσῃ ἐποχῇ, καθίστατο τότε δυσχερέστερον ἐκ τοῦ ὅτι ἀνεπλήρου τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους εἰς περιστάσιν καθ' ἣν ἡ ταχίστη ἀντίληψις καὶ ἡ ἐτοιμότης τῆς ἀποφάσεως ἦσαν ἰδιαζόντως ἀναγκαῖαι. Εἰς τὰς κρίσιμους στιγμὰς ἐδέησε νὰ παραβλέψῃ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἰδέας καὶ ἀρχὰς διὰ νὰ περιορισθῇ στενωῶς ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς πολιτικῆς τοῦ βασιλείου καὶ ἐφαρμοσῇ ὅσον ἠδύνατο πιστότερον τὰς προθέσεις τοῦ ἡγεμόνος.

Ἄνευ ὑπερβολῆς δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐν συνόλῳ ἢ ἐν Γερμανίᾳ κοινὴ γνώμη ἀνεγνώρισε τὰς δυσχερεῖας τοιαύτης ἀποστολῆς καὶ δημοθύμως συνεχάρη τὸν ἀναλαβόντα αὐτὴν διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα μεθ' ἧς ἔλυσε τὸ πρόβλημα.

Κατὰ τὰ τελευταία ἔτη αἱ σχέσεις τοῦ πρίγκιπος μετὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως παρέσχον ἀφορμὴν πολλῶν σχολίων εἰς τὸν τύπον. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1881, ἐφημερίς τις ἔγραψε τὰ ἑξῆς περίου:

Ἡ κοινὴ γνώμη ἄχθεται βλέπουσα ὅτι πολιτικόν τι κόμμα προσπαθεῖ ν' ἀπομακρύνῃ τὸν διάδοχον ἀπὸ τῆς πρωτεύουσας ὅπως τὸν ἐξορίσῃ ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ διοικητοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωρραίνης. Μετὰ χαρᾶς δὲ μανθάνει ὅτι ὁ πρίγκιψ ἀρνείται νὰ παραδεχθῇ τὸ μέτρον τοῦτο καὶ μόνον λόγοι εὐσεβάστου συστολῆς τὴν ἐμποδίζουσι νὰ ἐκδηλώσῃ φανερά τὴν ἐπιδοκιμασίαν αὐτῆς ἐπὶ τῆς τοσοῦτον ἀξιοπρεποῦς διαγωγῆς τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος.

Ἡ ἐπὶ τούτου ἀπάντησις τοῦ ἐπισήμου τύπου δὲν ἐβράδυνεν, ὑπῆρξε δὲ ἀρκούντως πικρόχολος. Οὐδεὶς, ἔλεγεν ἡ ἀπάντησις, ἔχων ποιάν τινα γνώσιν τῆς ὑφισταμένης πολιτικῆς καταστάσεως καὶ τῶν ἐν ἰσχύϊ κανόνων παρὰ ταῖς ἀνωτέρας κυβερνητικαῖς σφαιραῖς δύναται νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἠθελέν ποτε τολμήσει νὰ ὑποστηρίξῃ σχέδιον οἷον τὸ ἀφορῶν εἰς τὸν διορισμὸν τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Ὑψηλότητος τοῦ πρίγκιπος διαδόχου ὡς διοικητοῦ τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωρραίνης ἄνευ τῆς ἐκ τῶν προτέρων συναίνεσεως τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος. Ἄρα εἶνε συκοφαντικὰ τὸ παριστᾶν τὸ τοιοῦτο σχέδιον ὡς προῖόν σκευωρίας σκοπὸν ἔχουσης τὴν ἀπομακρυνσὴν τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου ἀπὸ τῆς ἐδρας τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως. Ἐλαχίστην δὲ πολιτικὴν σύνοιαν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ φρονῶν ὅτι καὶ ἐάν τοιαύτη τις ὑπόθεσις ἐπραγματοποιεῖτο, ὁ πρίγκιψ θὰ διήρχετο καὶ τοὺς δώδεκα μῆνας τοῦ ἔτους ἐν Στρασβούργῳ.

Τὸ σχέδιον δὲν ἐπραγματοποιήθη οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἀρνήσεως τοῦ πρίγκιπος, ἀλλ' ἐκ τῆς δυσχερείας περὶ τὸ ὄρισαι τὰ τῆς δικαιοδοσίας του κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸν ἐξαιρετικὸν βαθμὸν τοῦ διαδόχου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου, χωρὶς νὰ ἐξεγερθῶσι πλεῖστα ὅσα σοβαρὰ συνταγματικὰ ζητήματα. Τὸ ἀληθές δὲ εἶνε ὅτι ὁ ἀρχιγραμματεὺς κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην οὐδέποτε προέβη εἰς διάβημά τι ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ πρίγκιπος.

Εἰς τὴν αὐτὴν πλάνην ὑποπίπτουσι καὶ οἱ διατεινόμενοι ὅτι ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἀνείμχθη ἀυθαίρετως εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦ πρίγκιπος Γουλιέλμου. Ὁ πρίγκιψ Βίσαρκ ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος εἰς ὃν μετὰ τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἀνεκοίνωσαν οἱ γονεῖς τῆς μνηστῆς τὸν μελετώμενον γάμον ἐπικαλούμενοι τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς ἐπίλυσιν τῶν πολιτικῶν καὶ νομικῶν δυσχερειῶν, ἃς τὸ συνοικέσιον τοῦτο συνεπήγετο. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἐξεπλήρωσε τὴν

τοιαύτην ἐντολὴν πρὸς ἄκραν εὐαρέσκειαν τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος, ἠπόρησαν δὲ οὐκ ὀλίγον οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἰδόντες ὅτι ὁ φιλοπρόσδος τύπος ὑπεστήριζεν ἀκριβῶς τὸ ἐναντίον.

Εἶνε ὡσαύτως ἀνακριβές ὅτι ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἀπέσχεν ἐπὶ προφάσει ἀσθενείας νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου τούτου τελεσθείσας ἐορτάς. Καίπερ σοβαρῶς ἀδιαθετῶν, θεώρησε καθῆκόν του νὰ παρευρεθῇ καὶ εἰς τὴν γαμήλιον τελετὴν ἐν Βάλβεσγκερ καὶ κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς νύμφης ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Βερολίνου.

* *

Ὑπὸ θρησκευτικὴν ἔποψιν, ὁ πρίγκιψ καὶ ἡ σύζυγός του δὲν ἀποκρύπτουσι τὴν ἐαυτῶν προτίμησιν ὑπὲρ τοῦφιλελευθέρου προτεσταντισμοῦ, εἰς κληρικούς δὲ ἀνήκοντας εἰς τὴν ἀπόχρωσιν ταύτην ἔχουσι ἀναθέσει τὴν θρησκευτικὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων των. Κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἐν Βυττεμβέργῃ ἐν ἔτει 1883 τελετῇ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Λουθήρου, δύο δηλώσεις σημαντικαὶ ἔλαβον χώραν, ἡ προκήρυξις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἡ ἀγόρευσις ἣν ὁ πρίγκιψ διάδοχος ἀπήγγειλε μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς.

Ἡ αὐτοκρατορικὴ προκήρυξις ἀφοῦ ἀνέφερεν εὐφρόνως τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας, ἃς ὁ χριστιανικὸς κόσμος ὤφειλεν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Λουθήρου, ἐπέμεινε περὶ τὴν ἀπαριθμησὴν τῶν καρπῶν, οὓς ἔμελλε ν' ἀπιφέρῃ ὁ πανηγυρισμὸς τοιαύτης ἐορτῆς, οἵτινες ἦσαν ἡ ἐξέγερσις καὶ ἡ ἐπίρρωσις τῆς εὐσεβείας ἐν τῇ διαμαρτυρομένη ἐκκλησίᾳ, ἡ διάδοσις ἀγνῶν ἠθῶν εἰς πάσας τὰς τάξεις καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς ὁμονοίας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ὁ πρίγκιψ λαβὼν κατόπιν τὸν λόγον, εἶπε τὰ ἑξῆς:

« Ἐπιτυχῆς ἦτο ἡ ἰδέα τοῦ νὰ συναχθῶσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ πάντα ταῦτα τὰ ἐνθυμήματα τῆς ἐποχῆς τῆς Μεταρρυθμίσεως, ἀποτείνω δὲ πρὸς τοὺς συλλαβόντας αὐτὴν μετὰ τῶν συγγραφετῶν μου καὶ τὰς εὐχὰς μου ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἐπιδιωκόμενου παρ' αὐτῶν σκοποῦ. Ἄλλ' ἐκείνο τὸ ὅποιον πρέπει πάντοτε νὰ ὑπομνησθῶμεν εἰς τὸν ἡμέτερον λαόν εἶνε ἡ παντοειδὴς πρόοδος, ἣς τὴν πραγματώσιν ὀφείλει εἰς τὸν ἄνδρα, οὗτινος τὸ ὄνομα φέρει τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο. Τίς δὲν θὰ ἐνεθυμείτο εἰς παρομοίαν περίστασιν ὅτι ὁ Μαρτίνος Λουθήρος διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ καὶ τῶν ἀγώνων του ἐγένετο ὁ πρῶτος παιδαγωγὸς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν συνειδήσεως; εἶθε ἡ παρούσα ἐορτὴ ἡ ἀφιερωμένη εἰς τὴν μνήμην του νὰ ἐνηθάρρυνῃ ἡμᾶς ὅπως ὑπερασπισθῶμεν τὰ εὐεργετήματα τῆς Μεταρρυθμίσεως ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι, καὶ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου, μεθ' ὧν ὁ ἰδρυτὴς

εργάσθη πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν. Ἔθε πρὸ πάντων νὰ μᾶς πείσῃ ἔτι μᾶλλον περὶ τοῦ καθήκοντος ὅπερ ἔχομεν νὰ τηρῶμεν εἰς τὴν δέουσαν περιωπὴν τὴν εὐαγγελικὴν ἡμῶν πίστιν, τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξιθρησκείαν. Ἄς μὴ λησμονῶμεν τέλος ὅτι ἡ οὐσία καὶ ἡ ζωὴ τοῦ προτεσταντισμοῦ ἔγκειται οὐχὶ ἐν νεκρῷ τινι γράμματι ἢ ἐν ματαίοις τύποις, ἀλλ' ἐν τῇ ταπεινῇ καὶ ἀκαμάτῳ ἀναζητήσῃ τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας. Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν αἰσθημάτων τούτων ἐγκαινίζω τὰς ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Λουθήρου τελουμένας ταύτας ἑορτὰς εὐχόμενος εἰλικρινέστατα ὅπως συντελέσωσιν αὐταὶ εἰς τὴν ἐξέγερσιν τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως παρὰ τῷ πληθυσμῷ τῷ προσβέοντι τὸν προτεσταντισμὸν καὶ ἐξορίσῃ διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἐν Γερμανίᾳ εὐαγγελικῆς ἐκκλησίας πᾶν στοιχεῖον διχονοίας.»

Τὴν γλῶσσαν ταύτην σφόδρα ἐπεκρότησε μερὶς τις τοῦ τύπου μετὰ χαρᾶς χαιρετίζουσα τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἠθικῶν πόθων καὶ τῶν μυχιῶν αἰσθημάτων τοῦ ἐπιφανοῦς ἀγορητοῦ. Ὁ πρίγκιψ ἰδιαζόντως προσεπάθησε νὰ καταδείξῃ τὰς ὠφελείας ἃς ἠρύσθη ἐκ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Λουθήρου, οὐ μόνον ἡ προτεσταντικὴ ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης, ἥτοι τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξιθρησκείαν. Πρῶτον οὐδὲ τὸ ὄνομα τῆς λέξεως ἦτο γνωστὸν, οὐδὲ τὸ νόημα τὸ ἐμπεριεχόμενον εἰς αὐτήν.

Ὁ πρίγκιψ Φρειδερίκος Γουλιέλμος εἰσήχθη εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἐλευθέρων Τεκτόνων ἀπὸ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1853. Ἐγένετο δὲ ἡ εἰσαγωγή ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπαγγέιλαντος κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἀξιοληνηνοῦτος λόγους. Τὴν 5 Νοεμβρίου 1888 ὁ πρίγκιψ ἐπάνηγυρσε τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τῆς εἰσόδου του ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μεγάλων διδασκάλων τῶν τριῶν ἐν Βερολίῳ μεγάλων μασσωνικῶν στοῶν. Βραδύτερον ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἐγκαινίων νέας στοᾶς ἀπήγγειλε τὰ ἑξῆς.

« Ὑπῆρξατε μάρτυρες τῆς προθυμίας μεθ' ἧς ἀφωσιώθη ἐν τὸν εὐγενῆ σκοπὸν ὃν ἐπιδιώκει ὁ μασσωνισμὸς, ἀπόφασιν ἔχων νὰ ἐμμείνω ἐν αὐτῷ ἐνόσω τὸ τάγμα τοῦτο θὰ μείνῃ πιστὸν εἰς τὰς ἐκείνου ἀρχάς. Ἀφ' ἧς ἡμέρας νήλυος εἰσῆλθον τὸ πρῶτον εἰς τὰς ἡμετέρας τάξεις παρῆλθον εἰκοσιπέντε ἔτη, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων βλέπων τὴν σύγχρονον κοινωνίαν ἀπαιτοῦσαν πλείονα φῶτα, μείζονα ἐκπαίδευσιν, ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ἡμέτερον τάγμα δὲν δύναται ποσῶς νὰ μένῃ ἀδιάφορον ἀπέναντι τῶν τοιούτων πόθων. Τὸ καθῆκον ἡμῶν εἶνε νὰ ἐρευνῶμεν καὶ νὰ σπουδάζωμεν ἀδιαλείπτως, Ἄς προσέξωμεν νὰ μὴ μείνωμεν ἀναποσπάστως

συνδεδεμένοι μὲ τὰ λείψανα τοῦ παρελθόντος, ἔστω καὶ ἐκεῖνα ἄτινα ὑπὲρ πάντα τ' ἄλλα σεβόμεθα μόνον καὶ μόνον διότι παρελάβομεν αὐτὰ ὡς κληρονομίαν ἐκ τῶν προγεγεννημένων γενεῶν καὶ διότι ἐβαυκάλισαν ἡμᾶς ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας. Ἐπὶ τὰ πρόσω! τοιοῦτον εἶνε τὸ ἡμέτερον σύνθημα! »

Ὡς πρὸς τὸ κόμμα τῶν ἀντισημιτικῶν ὁ πρίγκιψ πολλάκις ἐκηρύχθη ἐναντίος· ἐπὶ τούτου πληρέστατα ὁμοφωνεῖ μετὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως.

* *
*

Ἀδιαφιλονείκητον εἶνε ὅτι κατὰ τ' ἄλλα ἡ μεταξὺ τοῦ πρίγκιπος καὶ τοῦ ἀρχιγραμματέως ὁμοφωνία δὲν ὑπῆρξε πάντοτε πλήρης. Δυνάμεθα ὁμῶς νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς γνώμης οὐδέποτε ὑπῆρξε τοιαύτη ὥστε νὰ ταράξῃ τὰς ἀμοιβαίας αὐτῶν σχέσεις. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ προκεχωρηκυῖα ἡλικία τοῦ αὐτοκράτορος ὑποχρεοῖ τὸν διάδοχον καὶ τὸν ἀρχιγραμματέα νὰ θεωρῶσιν ὡς ἐπικειμένην μεταβολὴν ἐν τῇ ἀνωτάτῃ ἀρχῇ. Εἶνε δὲ γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ἀπέκρυψε τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ τοῦ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ ἐξόχως ἐνεργὸν αὐτοῦ στάδιον καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς δικαίαν ἀνάπαυσιν, διὸ ὁ πολιτικὸς κόσμος θεωρεῖ ὡς λίαν πιθανὸν ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσκαλέσῃ νέον ἄνδρα ὅπως ἀναλάβῃ τὰς ἡνίας τοῦ κράτους.

Ἀναμφιβόλως ἡ ἀνάγκη τόσον σοβαρᾶς μεταβολῆς δὲν θὰ ἐπεβάλλετο ἀμέσως. Ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ὁ ἀρχιγραμματέως κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως συναγάγῃ τὰ διεσπαρμένα λείψανα τοῦ φιλελευθέρου ἔθνικοῦ κόμματος καὶ ἀντικαταστήσῃ δι' αὐτῶν τὴν συντηρητικὴν καὶ κληρικὸφρονα πλειονοψηφίαν, τεκμαιρόμεθα συνεννόησιν τινα ὑπάρχουσαν μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ διαδόχου. Αἱ προσπάθειαι αὗται ἔχουσιν ὡς σκοπὸν τὴν δημιουργίαν νέας πλειονοψηφίας ἐφ' ἧς ὁ διάδοχος εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀναβάσεώς του εἰς τὸν θρόνον θὰ ἠδύνατο νὰ στηρίξῃ τὸν ἄξονα τῆς πολιτικῆς του καὶ ἐκ τῶν κόλπων τῆς ὁποίας θὰ ἐλαμβάνοντο οἱ μέλλοντες ὑπουργοὶ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ Βίσαρκ.

Συμπληροῦμεν τὴν σκιαγραφίαν ταύτην τοῦ ἀναλαβόντος ἤδη τὸ σκῆπτρον τῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Φρειδερίκος Γ' διὰ τινῶν πληροφοριῶν ἀναγομένων εἰς τὸν οἰκογενειακὸν αὐτοῦ βίον.

Ὁ Φρειδερίκος καὶ ἡ σύζυγός του ἀγαπῶσι τὰς καλὰς τέχνας, εὐχαρίστως δὲ συναναστρέφονται κατ' ἰδίαν πολλοὺς τῶν ἐπιφανῶν καλλιτεχνῶν τῆς πρωτεύουσας. Ἡ πριγκίπισσα ἀ-

σχολεῖται μετ' ἄκρας ἡδονῆς εἰς τὴν γλυπτικὴν καὶ τὴν ζωγραφικὴν κατασκευάσασα πρὸς τοῦτο ἰδιαίτερα ἐργαστήρια ἐντὸς τοῦ ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐν Ποτσδὰμ ἀνακτόρων των. Τὸ 1885 ἐώρτασε τὴν εικοσιπενταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῆς ὡς ἐπιτίμου μέλους τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Βερολίνου.

Ὁ πρωτότοκος αὐτῶν υἱὸς πρίγκιψ Γουλιέλμος εἶνε ἀληθὲς τέκνον τοῦ Βερολίνου, τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ ἕτερος υἱὸς των ὁ νεαρὸς πρίγκιψ Βάλδεμαρ ἀποθανὼν ἐν ἡλικίᾳ ἑνδεκα ἐτῶν. Κατ' Ἰούλιον τοῦ 1860 ἐγεννήθη ἡ πρώτη θυγάτηρ των πριγκίπισσα Καρλόττα, νῦν σύζυγος τοῦ πρίγκιπος διαδόχου τοῦ Μάϊνιγγεν, κατ' Αὐγουστον δὲ τοῦ 1862 ὁ πρίγκιψ Ἐρρίκος μέλων ναύαρχος τοῦ γερμανικοῦ στόλου. Τὸ 1864 ἐγεννήθη ἕτερος υἱὸς ἀποκληθεὶς Σιγισμόνδος καὶ ἀποθανὼν ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, κατὰ δὲ τὸ 1866, 1870 καὶ 1872 ἡ πριγκίπισσα Βικτωρία ἔτεκε τρεῖς κατὰ σειρὰν θυγατέρας τὰς πριγκίπισσας Βικτωρίαν, Σοφίαν - Δοροθέαν καὶ Μαργαρίταν, ἧτις εἶναι καὶ ἡ ὑστερότοκος.

Ἡ φιλοστοργία μεθ' ἧς οἱ σεπτοὶ γονεῖς ἀνέθρεψαν καὶ ἐπεμελήθησαν τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων αὐτῶν ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος. Παρορῶσα τὰς προλήψεις ἡ πριγκίπισσα ἐγαλοῦχησεν ἡ ἰδίᾳ τὰ τέκνα τῆς καὶ ἐφήρμοσε περὶ τὴν δίκαιαν τοῦ βίου των τὰς χρησίμους ὑγιεινὰς ἐξέεις τῆς γενεθλίου τῆς χώρας. Ἀμφότεροι δ' ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν των ὅπως τὰ τέκνα των συναναστρέφονται ἐνίοτε μετὰ τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διωργάνωσαν χοροὺς παιδῶν καὶ ἀγροτικὰς παιδικὰς διασκεδάσεις καὶ ἀσκήσεις καθ' ἃς ὁ Φριδερίκος Γουλιέλμος αὐτοπροσώπως ἀπένεμε τὰ βραβεῖα.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἐμφρονος ἀρχῆς ἐλαυνόμενοι ἀπεφάσισαν νὰ ἐκπαιδεύσωσι τὰ τέκνα των εἰς τὸ ἐν Κάσσελ λυκείον. Εἶνε γνωστὸν δὲ ὅτι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του ὁ πρίγκιψ Γουλιέλμος ὑπέστη τὰς ἐξετάσεις ὁμοῦ μὲ τοὺς λοιποὺς συμμαθητάς του.

Εἰς μίαν τῶν μαθητικῶν του ἐκδρομῶν συνέβη ἐπεισὸδιόν τι δεικνύον τὴν ἀγαθὴν καρδίαν, καὶ τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ γηραιοῦ αὐτοκράτορος καὶ νῦν διαδόχου τοῦ θρόνου. Ὁ πρίγκιψ μεθ' ἑνὸς φίλου του συμμαθητοῦ εἶχεν ἐκδράμει μέχρι Βίλλιαμσε. Καθ' ὁδὸν μία χωρικὴ προσέφερεν αὐτοῖς δέσμην ἀγροτικῶν ἀνθέων. Ὁ πρίγκιψ ἔλαβεν ἐν μόνον ἐξ αὐτῶν, μὴ γινώσκων δὲ τί νὰ προσφέρῃ ὡς ἀμοιβὴν πρὸς τὴν πτωχὴν γυναῖκα, ἠρώτησε τὸν φίλον του, ὅστις εἶπεν αὐτῷ νὰ δώσῃ ὅτι ἔφερον ἐφ' ἑαυτοῦ. Ὁ πρίγκιψ Γουλιέλμος ἐρευνήσας εἰς τὰ θυλάκιά του εὔρε καὶ ἔδωκε πρὸς τὴν ἀνθοπώλιδα ἐν νόμισμα δέκα μαρκῶν.

Ἡ χωρικὴ ἀπῆλθε δυσηρεστημένη.

Ὁ πρίγκιψ Γουλιέλμος στραφεὶς πρὸς τὸ σύντροφόν του εἶπεν αὐτῷ :

— Φοβοῦμαι μήπως δὲν ἐφάνην ἀρκετὰ γενναῖος.

— Τῷ ὄντι· καὶ ἐγὼ δὲν εἰξεύρω τί ἔχει αὐτὴ ἡ γυνή· δὲν φαίνεται εὐχαριστημένη ἄς τὴν ἐρωτήσωμεν.

— Δύο πρένιγκ ! εἶπε μὲ θρηνώδη φωνὴν ἡ ἀνθοπώλις ἣν οἱ δύο νέοι προσεκάλεσαν καὶ ἠρώτησαν· εἶναι πάρα πολὺ ὀλίγον !

Ὅτε ἐξήγησεν αὐτῇ ὅτι τὸ νόμισμα ἦτο χρυσοῦν καὶ ὄχι χαλκοῦν, ὅτε προσάντων ἔμαθε τίς ἦτο ὁ δούς εἰς αὐτὴν τὸ ἀργύριον ἐνεθουσιάσθη ἡ ἀπλοῖκῃ γυνὴ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἤθελε διὰ τῆς βίας ν' ἀναγκάσῃ τὸν πρίγκιπα Γουλιέλμον νὰ δεχθῇ ὅλα τὰ ἄνθη τῆς, οὐκ ὀλίγον δ' ἐκοπίασεν οὗτος ἕως νὰ τὴν πείσῃ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν ἐκδρομὴν του.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ πρίγκιπος διάγει ἀπερίττως, γευματίζει δὲ πανοικεὶ καὶ ὁσάκις δὲν παρακάθεται ξένος τις εἰς τὴν τράπεζαν, τὸ γεῦμα εἶνε λιτότατον. Περὶ τῆς λιτότητος ταύτης μαρτυρεῖ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον.

Μετὰ τῶν ἡμερῶν ὁ θεράπων ἐκόμισεν εἰς τὸν παιδαγωγὸν ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ πρίγκιπος τὸ πρόγευμά του, ἔφερε δὲ καὶ εἰς τὸν νεαρὸν μαθητὴν κατὰ τὸ συνήθες ὀλίγον ἄρτον καὶ καρπούς πρὸς πρόγευμα. Ὁ νεανίας ἔρριπτε τόσον λαίμαργα βλέμματα ἐπὶ τοῦ προγεύματος τοῦ διδασκάλου του, ὥστε οὗτος ἠναγκάσθη νὰ προσφέρῃ ἐν τεμάχιον ἐκ τῆς ἀχνιζούσης κοτελέτας του πρὸς αὐτόν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἔτυχε νὰ εἰσέλθῃ ὁ διάδοχος ὅστις ἀφοῦ συνδιελέχθη οἰκειῶς μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ καὶ τοῦ τέκνου του, ἀπῆλθε χωρὶς ν' ἀποστείνῃ τὴν ἐλαχίστην παρατήρησιν περὶ τῆς σκηνῆς ἣν εἶχεν ἴδει. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας συναντήσας τὸν παιδαγωγὸν ἔτυψεν οἰκειῶς τὸν ὄμῶν του καὶ τοῦ εἶπε : «Φίλτατε δόκτωρ, ἂν ἤθελα νὰ χορηγήσω πρόγευμα θερμὸν εἰς τὸ τέκνον μου, ἠδυνάμην νὰ τὸ πράξω, διότι τὰ μέσα μου μοῦ τὸ ἐπιτρέπουσιν· ἀλλ' ἀποβλέπων εἰς τὴν κατόπιν αὐτῶν ἡλικίαν, ὀφείλω νὰ μὴ διαφθείρω αὐτὰ ὑπὸ οὐδεμίαν ἔποψιν· πρῶτιστα δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς ἀρχόμενοι πρέπει νὰ συνειθίσουν οἱ νέοι εἰς τὴν ἀπλότητα.

Ὁ πρίγκιψ καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ μεριμνῶσι διακαῶς περὶ τῶν κοινωφελῶν ἔργων καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ. Οὐχὶ σπανίως συμβαίνει νὰ ἐπισκέπτανται ἐξ ἀπροόπτου τὰ τοιαῦτα καταστήματα καὶ οὐχὶ σπανίως ὁ πρίγκιψ ὑποβάλλει ἐκ τοῦ προχείρου, εἰς ἐξετάσεις τοὺς μαθητάς τῶν σχολείων τῶν προ-

αστείων του Βερολίνου άτινα επισκέπτεται εκπλήττων τους παρεστώτας διά την εύστοχίαν των έρωτήσεών του και διά τας γνώσεις του.

(Έκ του συγγράμματος Le tout Berlin)

X*.

ΤΙ ΣΤΟΙΧΙΖΟΥΝ ΟΙ ΣΤΡΑΤΟΙ

Έκ περιεργίας ήθελήσαμεν νά ιδώμεν πόσα ένιαυσίως δαπανώνται διά την κληθείσαν ένοπλον ειρήνην, τουτέστι διά την διακτήρησιν κολλοσιαίων κατά ξηράν και θάλασσαν δυνάμεων. Άνετρέξαμεν εις τους προϋπολογισμούς των διαφόρων εύρωπαϊκών κρατών και των έν Άμερικη και έφθάσαμεν εις τό έξής εξαγόμενον, όπερ έν λεπτομερεία παραθέτομεν.

Γερμανία. Προϋπολογισμός
 ύπουργ. στρατιωτικών φρ. 503,643,821
 » ναυτικών » 59,351,202
 Σύνολον 562,995,023

Προσθετέον και τά έσχάτως ψηφισθέντα. . . . 351,250,000
 Σύνολον προϋπολογισμού 1888 914,245,023

Εις τό ύπέρογκον τούτο ποσόν δέον έπίσης νά προστεθώσι και τά άκίνητα κεφάλαια, όσα ή αυτοκρατορία θά διέθετεν άφεύκτως έν περιπτώσει πολέμου, ήτοι
 φρ. 654,272,561 έκ του κεφαλαίου των Άπο-
 25,599,375 έκ του των φρουριών. [μάχων.
 150,000,000 έκ του έν Σπανδάου πολε-
 [μικού ταμείου.

Γαλλία. Π/σμός ύπουργ. στρατ. 555,934,529
 » » ναυτικών 229,701.863
 Σύνολον 785,636,392

Προσθετέον εις ταύτα τ' άναγραφόμενα εις τον έκτακτον προϋπολογισμόν, ήτοι
 στρατιωτ. 191,000,000
 ναυτικών 221,705,000
 τουτέστι γενικόν σύνολον 1,208,341,000.

Εις τό ποσόν δέ τούτο δέν συμπεριλαμβάνονται τά διά τό έτος 1888 προϋπολογισθέντα διά τας στρατιωτικάς και ναυτικάς δαπάνας έν Τογκίνφ συμποσούμενας εις 31,255,000.

Ρωσία. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργείων στρατιωτικών και ναυτικών. . . . φρ. 1,014,739,986.

Μεγάλη Βρετανία. Σύνολον προϋπολογ. ύπουργ. στρατ. και ναυτικών φρ. 699,340,014

Αί στρατιωτικά δαπάναι έν Ινδία εις έπιβαρύνουσαι τον προϋπολογισμόν άνέρχονται εις. . . . 520,100,920
 Του Καναδά 28,725,779

Αυστρία. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργ. στρατιωτ. και ναυτικών 326,361,628

Ίταλία. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργ. στρατιωτ. και ναυτικών 382,924,629

Ίσπανία. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργ. στρατιωτ. και ναυτικών 202,915,589

Αί πολεμικά δαπάναι διά την νήσον Κούβαν έπιβαρύνουσαι τον προϋπολογισμόν της άποικίας ταύτης συμποσούνται εις . . 7,110,218
 Του Πορτορικού 1,105,590

Έλλάς. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργ. στρατιωτ. και ναυτικών 21,737,307

Βέλγιον. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργ. στρατιωτ. και ναυτικών 45,624,100

Όλλανδία. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργ. στρατιωτικών και ναυτικών. . . . 69,952,994

Προσθετέον εις ταύτα και διά τό μέγα δουκάτον του Λουξεμβούργου . . 397,900

Δανία. Σύνολον προϋπολογισμού ύπουργείων στρατιωτικών και ναυτικών . . 22,608,119

Πορτογαλλία. Σύνολον προϋπολογ. ύπουργ. στρατιωτικών και ναυτικών . . 39,630,188

Προσθετέον και τ' άναγραφόμενα εις τον προϋπολογισμόν των άποικιών. . 6,603,675

Ρουμανία. Προϋπολογισμός ύπουργείου στρατιωτικών 29,565,815

Σερβία. Προϋπολογ. ύπουργ. στρατιωτικών. . . . 16,211,276

Σουηδία και Νορβηγία. Σύνολον προϋπολ. ύπουργ. στρατιωτ. και ναυτικών. . 35,788,057

Έλβετία. Προϋπολογισμός ύπουργείου στρατιωτικών 18,182,624

Βουλγαρία. Προϋπολογισμός ύπουργ. στρατιωτικών 18,207,349

Τουρκία. Δέν ύπάρχουσιν έπίσημοι πληροφορίαί περί των πολεμικών δαπανών της δυνάμεως ταύτης, ύποτίθεται όμως ότι άνέρχονται έν συνόλω εις. . . . 123,815,475

Ένωμένα Πολιτεΐαι. Προϋπολογισμός ύπουργ-